

Stílabók, prósentureikningur, ódagsett

Bjarni Benediktsson – Menntaskólinn í Reykjavík – Glósur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-1, Örk 8

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

$$101) \frac{2700}{2700 \times X} \cdot 100 \times 25 = \frac{25 \times 2700}{100} = 725 = 2900 \times \frac{1}{2} - X$$

$$\frac{15 \times 2900}{2 \times 3635} = 6 \text{ man} \quad ; \quad \frac{2700}{725} \cdot \frac{2900 \times \frac{1}{2}}{2175 - X} = \frac{4 \times 2900}{2 \times 2175} = 10 \text{ man}$$

$$109) A \frac{\frac{30}{10} - 3 - 3}{\frac{1}{14} - 2 - 2} = \frac{5}{30} = \frac{1}{6} \text{ i degi, } \underline{\underline{6d}}$$

I

$$II \quad A_{10} = 10 d \quad ; \quad B_x = \frac{1}{10} \times 4 = \frac{2}{5}$$

$$A_{10} = \frac{10}{4 - x} = \frac{1}{5}$$

$$11) \frac{45}{x} = \frac{10 \times 3}{x} = 9 \quad ; \quad \underline{\underline{13d}}$$

$$III) A \frac{32 \times 22}{3 \times 66 \times 4} = 28.16 \quad ; \quad B \frac{32 \times 14 \times 4^3}{2 \times x} = 42.24 \quad ; \quad \frac{28.16}{42.24} = \frac{70}{100}$$

111) x fl. hinders | 72 1/2 blaðar

x fl. slindur | 12 1/2 blaðar
 7 1/2 blaðar | 6 fl. hindur

$$x = \frac{17 \times 2}{8 \times 6 \times 2} = 34 \quad ; \quad \underline{\underline{34 \text{ flöskur}}}$$

$$1149) \frac{5}{6} \times 5 = 4\frac{5}{6} \quad 100 - 4\frac{5}{6} = 29 \times \frac{10}{1000}; \quad 290 \times \frac{12}{8} = 87; \quad 84 \times 61 = 5124$$

$$\begin{array}{r} 4000 \\ 5124 \\ \hline 876 \end{array} \quad \begin{array}{r} 876 \\ 290 \\ \hline 226 \end{array} \quad \underline{\underline{626 \text{ hr}}}$$

ou

111) x kg hvá tölý 30 kg kersti
 100kg kersti 96kg breidd tölý
 90kg breidd 100kg kersti

$$\frac{90 \times 96 \times 100}{100 \times 103} = 32,32 \text{ kg}$$

112) A er á 14 dögum, B er á 12 dögum, C er á 10 dögum
 A á 14 dögum altíðverkið
 $\frac{1}{14} + \frac{1}{12} + \frac{1}{10} = \frac{1}{x}$

113) A er á 14 dögum, B er á 12 dögum, C er á 10 dögum
 $\frac{1}{14} + \frac{1}{12} + \frac{1}{10} = \frac{1}{x}$
 $x = 7\frac{1}{2} + 6 = 13\frac{1}{2} \text{ dagar}$

114) A og B eru á 1 dögum, C er á 14 dögum
 $\frac{1}{1} + \frac{1}{1} + \frac{1}{14} = \frac{1}{x}$

115) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$

116) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

117) A er á 10 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{10} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 6 \text{ dagar}$

118) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

119) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

120) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

121) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

122) A er á 12 dögum, B er á 15 dögum, C er á 20 dögum
 $\frac{1}{12} + \frac{1}{15} + \frac{1}{20} = \frac{1}{x}$
 $x = 10 \text{ dagar}$

162) Ef ég dreg um 1 semur eru $3\frac{3}{4}\%$ frá bruttóverðinu netto

162 kg. Hve mikil er bruttó?

Ef svo bruttó er 100 er netto $96\frac{1}{4}$. $x = \frac{100 \times 162 \times 4}{385} = 180$

163) Avestis eru keyptir á 912 kr og selldir á 950 kr. Hve mýg

% er a gróðin

$912 - 38 \quad x = \frac{38 \times 100}{912} = 4\frac{1}{24} = 4\frac{1}{6}\%$

166) Á hve mikil hefur malarni keypt 100 kg af kornu þegar

hann selldur það á 10,60 kr, með $5\frac{1}{4}\%$ lafsi?

100 | 1460 | 56. Ef ~~seðla~~verð er 532 kr þá er $56 \cdot x = 56 \times 10,60$

$5\frac{1}{4}$ | 11 | 3 | 10,60 | 1420

94 $\frac{9}{14}$ | 1325 | 53 | 11,20 kr R

172) Messing inniheldur 68% kopar og 32% sink. Hve mýg kg

af hverjum málmnum finnst í 65,45 kg messing?

1800 kg eru 32 kg $\frac{8}{32} \times 1309 = 20,144$; $\frac{17}{68} \times 13,09 = 4,1566$

65,45 | x | 1

170) A $\frac{30}{10-3-3}$ B $\frac{15}{1-7-5}$ Med verk $2\frac{1}{2}$ dag, $\frac{1 \times 8}{1 \times 5} = \frac{2}{5} = \frac{15}{4-3-5}$

$\frac{2}{30} = \frac{1}{15}$ á 1 degi

$\frac{2}{14}$ á 1 degi $\frac{15 \times 1}{2 \times 1} = 7\frac{1}{2}$, $7\frac{1}{2}$ dagar

A, B og C gjöra á 22. $\frac{1 \times 1}{2 \times 158} = 1$ degi

157) 1 krani á 15 min $\frac{15 \times 1}{18 \frac{3}{4} - x} = \frac{1}{4}$ 1 krani á 1 min $\frac{1 \times 1}{30 \times 1} = \frac{1}{30}$

15 min með alt R

157) A $\frac{1}{8}$ á 1 degi $\frac{32}{4-4}$ B $\frac{5}{32}$ á 1 degi $\frac{3}{4}$ B ríður á 1 degi $\frac{2}{32}$

$\frac{1}{32}$ | 1-1-5 | $\frac{9}{32}$ | R. $1\frac{3}{4}$ dagar

Stöðumi

85 | 90 | 7 | 7 | $\frac{2000}{5} = 400 = 500 = 71\frac{1}{2}$, $71\frac{1}{2}$ kr

78 | 5 | 1 | R. 100 kr

871

200 | 170 | 40 | 4 | 7 | 200

240 | 30 | 3 | 3 | 7 | 90 kg

ununu unnu unu

268) Ef matrus lmet 4% p.a lanas 1000kr, og pa 2 ar
er lioo laggur vextina vid lofudatolin og far 4% af alla
sarsnan; hve mikll verður upphættin ad 2 árum lattu

$$\frac{100}{100} = \frac{1}{25} \cdot 100 \quad \left| \begin{array}{l} 25 \\ 25 \end{array} \right. \begin{array}{l} 25 \\ 25 \end{array} \quad \frac{25 \times 25 \times 1000}{25 \times 25} = 1000$$

270) Hve stór verður mikil verða 2700 kr með 3 1/2% p.a eftir
vextinnis verða alltaf lagðir vid 3 ar

$$\frac{3 \frac{1}{2}}{100} = \frac{10}{300} = \frac{1}{30} \quad \left| \begin{array}{l} 30 \\ 30 \end{array} \right. \begin{array}{l} 30 \\ 30 \end{array} \quad \frac{30 \times 30 \times 2700}{30 \times 30} = 2970$$

271) Hve mikil verða 25000 eftir 2 ar með 6 1/4% p.a af
vextinnis verða alltaf lagðir vid upphættina

$$\frac{6 \frac{1}{4}}{100} = \frac{25}{400} = \frac{1}{16} \quad \left| \begin{array}{l} 16 \\ 16 \end{array} \right. \begin{array}{l} 16 \\ 16 \end{array} \quad \frac{16 \times 16 \times 25000}{16 \times 16} = 28100$$

Svar 28100kr

ununu unnu unu

vextinnis

275) Hve mikil verða 3317,76 kr með 4% p.a eftir 2 ar ad viðlagða

$$\frac{4}{100} = \frac{1}{25} \quad \left| \begin{array}{l} 25 \\ 25 \end{array} \right. \begin{array}{l} 25 \\ 25 \end{array} \quad \frac{25 \times 25 \times 3317,76}{25 \times 25} = 3906,24$$

samgætt 250)

$$100kr verða 102 \frac{1}{8} \quad x = \frac{100 \times 102 \frac{1}{8} \times 8}{100} = 1440$$

276) Hve stór var se upphætt er fyrir 3 árum var lattu
a vexti; þegar hún er nú, með 3 1/2% p.a, er 5711,87 kr.

$$\frac{3 \frac{1}{2}}{100} = \frac{1}{30} \quad \left| \begin{array}{l} 30 \\ 30 \end{array} \right. \begin{array}{l} 30 \\ 30 \end{array} \quad \frac{30 \times 30 \times 5711,87}{30 \times 30} = 5720$$

277) Hve stór væk stór var se upphætt fyrir 2 ar var lattu a vexti með 5% p.a
þegar hún er nú ad viðlagðum vaxtum er 705,00 i

$$\frac{5}{100} = \frac{1}{20} \quad \left| \begin{array}{l} 20 \\ 20 \end{array} \right. \begin{array}{l} 20 \\ 20 \end{array} \quad \frac{20 \times 20 \times 705,00}{20 \times 20} = 600,00$$

Blandena Öpgaver III

✱

1) Sbr. dami 1 hl. 108.

I

2 kg horta 128 · x = $\frac{128 \times 5^3}{2} = 384$ kr, Fjnis 2,88 / ást 3 $\frac{1}{2}$

$x = \frac{7 \times 384}{2} = \frac{2688}{2} = 1344$ kr

II : x kg nis | c kg plöm, x = $\frac{113 \times 28 \times 17}{2 \times 3 \times 8 \times 1 \times 5 \times 10} = 79\frac{1}{10}$

4) Sbr. dami 4 hl. 108.

x hl bygg | 56 $\frac{1}{2}$ hl, hveiti, x = $\frac{113 \times 28 \times 17}{2 \times 3 \times 8 \times 1 \times 5 \times 10} = 79\frac{1}{10}$

5) Sbr. dami 5 hl. 108.

x hl hveiti | 88 $\frac{2}{3}$ hl nisgur, $\frac{242 \times 11 \times 19 \times 6}{1 \times 1 \times 1 \times 1} = \frac{288}{3} = 29\frac{1}{3}$

7) Sbr. dami 7 hl. 108.

x kg mel | 22,4 hl bygg, x = $\frac{0,16 \times 11 \times 19 \times 6}{22,4 \times 100 \times 2} = \frac{20064}{22400} = 802,56$

8) Sbr. dami 8 hl. 108.

x kg sykur | 25-kg, haffli, x = $\frac{45 \times 3 \times 17,78 \times 15 \times 4}{2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2} = \frac{129}{11}$

9) Flv. dani 9 bl. 108.

x = daga	C. 25-ll bygg	$x = \frac{0.25 \cdot 9.36}{0.25 \cdot 9.36 \cdot 1} = 16.25$
1 hl bygg	9.36 hr	
3.60 hr	1 dag	16.25-kr

12) Flv. dani 12. bl. 109.

x þakkar	338,52 skdanskar	$x = \frac{338,52 \cdot 12 \cdot 100}{127,40 \cdot 100} = 468$
127 skdans	15-holbust gyllini	
5-h gyllini	47,32 R	
16,12 R	20	

14) Flv. dani 14. bl. 109.

x R	1000 Ríðlar	$1000 \cdot 1,70 \cdot 20 = 3000$
2,70		
20 R. g		3000 kr

20) Flv. dani 20. bl. 110.

$\frac{4 \frac{3}{4}}{5 \frac{7}{8}} = \frac{19}{21}$ $\frac{11}{3}$ $7 \frac{13}{14}$ Svör $7 \frac{13}{16} = 11 \frac{1}{3}$

15) x = 65-48234

26 $\frac{1}{10}$	1 M
9,3324	24,75-h g.
11,75 g	100 g
24,05 g	52 $\frac{1}{2}$ hr
77 hr	452 kr

~~202~~
~~222~~
~~99442~~
~~3322~~
~~200~~
~~212~~
~~0.01~~

$1548234 \cdot 24,75 \cdot 1000 \cdot 100 \cdot 100 \cdot 1000$

$2 \cdot 261 \cdot 73524 \cdot 1175 \cdot 2105 \cdot 77$

1000000 kr

21) Flv. dani 21. bl. 109.

$7 \cdot 17 = 24$; $2 \cdot 12 = 82$

22) Flv. dani 22. bl. 108.

$18 + 40 = 58$; $58 \cdot 2 = 29$; $10 + 35 = 51$; $51 \cdot 2 = 25 \frac{1}{2}$; $32 + 70 = 128$; $128 \cdot 2 = 64$

29; 25 $\frac{1}{2}$; 64

23) Flv. dani 23. bl. 110.

$9,4 + 16,8 = 26,2$; $26,2 \cdot 2 = 13,1$; $28,52 + 30,10 = 58,62$; $58,68 = 29,34$

13,1; 29,34

25) Flv. dani 25. bl. 110.

$18 + 30 + 70 = 98$; $98 \cdot 3 = 32 \frac{2}{3}$; 32 $\frac{2}{3}$

20

29) Sbr. 29. bl. 110;

2 + 4 + 6 + 8 + 10 + 12 + 14 + 16 + 18 + 20 = 110; 110 : 10 = 11; 11

R svar 11

31) Sbr. 31. bl. 110

22 1/3 * 33 / 11 = 11; 40 32 / 33 : 10 = 10 8 / 33; 10 8 / 33 * 33 = 330; 330 / 3 = 110; 40 32 / 33 | 110

R

33) Sbr. 33. bl. 110.

0,3 + 4,06 + 0,001 = 4,361; 4,361 : 3 = 1,45366; 1,45366

R

34) Sbr. 34. bl. 110;

15 + 16 + 17 + 18 + 19 + 20 + 21 + 22 + 23 + 24 + 25 = 220; 220 : 11 = 20; 20

R

36) Sbr. 36. bl. 110;

10 1/2 * 9 = 91,39; 10 1/2 + 8 1/4 = 18 3/4; 18 3/4 * 8 = 144; 144 / 4 = 36

R

8 1/4 + 7,84 = 16,075

Svar 8,5925

R

38) Sbr. dam 38. bl. 110.

6 8; 5 1/2 - 4 - 4; 4 1/4 - 2 - 2; 4 3/8 - 1 - 3

1 1/2 | 10; 1 4/5 | 2-8; 3 15/10 = 1 1/2

20 5/8 - 4 - 4; 3 1/2 - 4 - 4; 16 5/8

12 / 8 * 8 = 2 3/8

2 3/8 + 3/8 = 3

20 1/2 * 8 = 160

42) Sbr. d. 42. bl. 111.

17 * 2 = 34; 16 - 2,15 = 34,40; 12 - 1,55 = 18,60; 15 - 2,05 = 30,75; 60 = 115,20

60) 115,20 : 20 = 5,76; 120 : 1,92 = 62,5

43) Sbr. d. 43. bl. 111.

16 - 12 = 4; 26 - 10 = 16; 13 - 0 = 13; 49 = 32

49) 392 / 8 = 49; 8 st m

46) 102 - 43 = 59; 6 - 37 = 22; 8 - 21 = 17; 8 1/2 - 0 = 8 1/2; 32 1/2 = 884

688 / 25 = 27 1/5; 27 1/5 = 54 2/5

47) $1-16^m^3$ — 15 — 240
 $1-20$ — $16\frac{3}{4}$ — 335
 $4-24$ — 10 — 240
 $4-30$ — $4\frac{2}{3}$ — 140
90

8/15 — 90 | $\frac{675}{55}$ / $12\frac{1}{2}$ | $\frac{71}{2}$
 140
 675

Swat $7\frac{1}{2}R$

48) $15-150-25,50$ 100 — $9\frac{1}{2}$ ~~17,30~~
 $28\frac{1}{2}-220-62,15$ 196,90 — x | $9\frac{1}{2} \times 100$
 $47\frac{1}{2}-230-709,25$ 214,80 $\times 2$ | 223
 $5\frac{3}{4}$ 196,90
 $5\frac{3}{4}$ 17,901
96 $\frac{1}{2}$ 214,80

198

49) $2-2\frac{2}{3}-84-11,04$ $50 \times 9 = 50$ | $5-11 = 120kr$
 $12\frac{8}{9}-80-11,60$ 2
 $20-100-20,00$ 120
 $5\frac{5}{9}$ 50,64
 $5\frac{5}{9}$ 9,36
10

50: $60 \times 90 = 54kr$ $1 \times 85 = 5$ | $67,50 = 0,75$
 $25-54 = 13-50an$ 90
 85 67kr 50 an | $100-80$ $8 \times \frac{15}{100} = 120 = 60$
 90 25 — x | 20
0,60kr

56: $\frac{1}{8}$ af hvegunum 9 far 4 $\frac{8}{22 \times 4} = 32$ | $(32) \cdot 40$
12 | R

57: Af hvegunum 15 far A 3 $3 \times \frac{1}{10} = 21$ | 221 B 35 C 49
105 — x | $5 \times \frac{1}{10} = 35$ | R
15 — B 5
109 — x | R

58) 3 af hvegunum 8 far a 3 $\frac{32}{8} = 9c$ | $\frac{160}{1R}$
240 — x | R

61: $2-3\frac{1}{2}$ | 21 | $3-3 \times \frac{1}{2} = 24$ | $24kr$ | $32kr$
 $3-4\frac{2}{5}$ | 28 | 4 | R

62: $\frac{1}{4}$ | 2 | $2 \times \frac{2,2}{10} = 4,4$ | $5 \times \frac{2,2}{10} = 11$ | $13,2$
 $\frac{1}{4}$ | 2 | R

64) af hvegunum 9 tapar 04 kr $9 \times 4 = 36$ | 117 | 117
117 — x | R

65) $100-25-x = 25 \times 16000 = 4000$ | $\frac{16000}{40} = 400$ | 16000
 $16000-x$ | 100 | 40 | 6400 | 16000
9600

66) $11\frac{1}{2}$ | 9 | $\frac{9}{37}$ af 14 = 18kr
 10 | 10 = 20
 18 | 18 = 26
26 | R

71) $148kr = \frac{4}{22} = 92$ | $\frac{4}{22}$ af 110kr = 20kr
 259 | 1 | 22 = 35
 407 | 20 | 22 = 55
814 | 22 | R

72: $2-33$ | 11 | 1 | 8 | $\frac{8}{21}$ af 334,80kr = 99,20kr
 $3-37\frac{1}{2}$ | $12\frac{2}{3}$ | $1\frac{1}{2}$ | 9 = 111,60kr
 $84\frac{1}{2}$ | $13\frac{3}{4}$ | $1\frac{1}{4}$ | 10 = 124,00kr
21 | 21 | R

73) A 2912 | 4 = $\frac{4}{9}$ of 828 hr = 368 hr
 B 2084 | 3 = $\frac{3}{9}$ = 276 hr
 C 1456 | 2 = $\frac{2}{9}$ = 324 hr R

78) A 9,45 | 7 = $\frac{7}{15}$ of 6750 = 2150 hr
 B 10,80 | 8 = $\frac{8}{15}$ = 3600 hr R

79) C 2 = $\frac{2}{3}$ of 1512 = 1008 hr R
 D 1 = $\frac{1}{3}$ = 504 hr

81) A 1 | 110 = 100
 B 2 1/2 | 400 = 400
 C 6 1/4 | 1000 = 1000
 D 10 1/2 | 2500 = 2500
 E 39 1/2 | 6250 = 6250
 Total 103 1/2 | 10320 = 10320
 R

85) A 4 men 10d = 1m 40d = 1 = $\frac{1}{9}$ of 1620 = 180 hr
 B 20 — 4 — = 1 — 80 — = 2 = $\frac{2}{9}$ = 1620 = 360 hr
 C 10 — 24 — = 1 — 240 — = 4 = $\frac{4}{9}$ = 1620 = 1080 hr R

86) A 40 | 252 = $\frac{2}{7}$ of 1932 = 756 hr
 B 55 | 308 = $\frac{11}{23}$ = 924 hr
 C 35 | 84 = $\frac{3}{23}$ = 352 hr R

88) A 7m 230d = 1m 210d = 8 = $\frac{8}{7}$ of 28000 = 122850k
 B 8 — 35d = 1 — 280 — = 4 = $\frac{4}{7}$ = 28000 = 17150k R

100 — 2 1/2 = 73.50
 2940 — 2 = 2940
 2940 — 2 = 2940
 2866.50

87) A 400 = $\frac{4}{9}$ of 980 = 440 hr
 B 900 = $\frac{15}{28}$ = 315 hr R
 C 1500 = $\frac{15}{28}$ = 525 hr

93) A 1/2 of 12 = 6
 B 1/10 = 1.2
 C 1/4 = 3
 60 = 1/4 = 15
 1x4 = 4, 4 dag R

~~94) A 1/4 = 45 = 5 = 9
 B 9 = 36 = 4 = 4~~

94) A 11 1/2 | 45 = 45
 B 9 | 36 = 36
 C 1/9 = 5
 5 dag R

98) 3 = 12 = $\frac{12}{35}$ of 4725 = 1620 hr
 2 1/2 = 10 = $\frac{10}{35}$ = 1350 hr
 3 1/4 = 13 = $\frac{13}{35}$ = 1755 hr R

900) 9 * 3 = 27
 14 * 3 = 42
 30 * 3 = 90
 30 * 3 = 90
 49 * 3 = 147
 30 * 3 = 90
 30 * 3 = 90

9 * 1 = 9
 14 * 1 = 14
 30 * 1 = 30
 30 * 1 = 30
 49 * 1 = 49
 30 * 1 = 30
 30 * 1 = 30

Soort d munda veok 7 1/2 d med veok R

$$119: \text{ Af hverjum } 100 \text{ kg eru } 88 \text{ kg kopar, } x = \frac{98 \times 1596 - 140 \times 100}{100} = 1424$$

$$\frac{25 \times 1596}{28} = 1424$$

$$120: \frac{3}{4} \text{ af } \frac{1}{4} = \frac{3}{16}; \frac{3}{4} - 4 \cdot \frac{3}{16} = \frac{3}{16} - \frac{12}{16} = -\frac{9}{16}$$

$\frac{15}{16}$, $\frac{15}{16}$ af skipinu R

$$123: 100 \text{ hr gefa í 12 mín } 4 \frac{3}{4} \text{ hr } \cdot x = 100 \times 12 \times 3 \times \frac{30}{10} \times \frac{1}{4} = 27000$$

$$124: 3 \frac{3}{4} : 100 = \frac{3}{80} = \frac{3 \times 15}{80 \times 12} = \frac{1}{60} \text{ hr } \left| \begin{array}{l} 100 \\ 1 \\ 60 \end{array} \right| = \frac{60}{61}$$

$$\frac{11,40}{415,40} \times 100 = 2,74 \text{ hr}$$

A og B vinna $\frac{1}{14}$ af verkefni á 14 dögum

$$14 \times \frac{1}{14} \times 14 = 14$$

La er þeir vinna $\frac{1}{11}$ á 11 dögum

$$11 \times \frac{1}{11} = 11$$

A og B vinna á 1 d $\frac{1}{12}$

Hjes heyrjas reikisittkonut in II hefti N V Meier

Nr 2.

Blandede Orgaver

$$272) 22 \text{ hl } 9,30 \text{ hr} = 204,60 \text{ hr} \quad \frac{460,50}{50} = 9,21$$

$$18 - 8,15 = 11,10$$

$$10 - 10,38 = 103,80$$

$$60 \quad \underline{460,50} \quad | \quad \underline{9,21 \text{ hr}} \quad \text{R}$$

$$1) 2050 \quad 100 - 2 \frac{1}{2} = 97 \frac{1}{2}$$

$$\frac{7,08}{16400} \quad 14514 \quad x \quad \frac{7,257}{2 \times 100} = \frac{12,514}{20} = 362 \frac{1}{2}$$

$$\frac{14350}{1451400} \quad 14514,00 \quad 362,85 \quad 100 - 6 \frac{2}{3} = 93 \frac{1}{3}$$

$$362 \quad \underline{14876,85} \quad 14876,85 \quad x \quad \frac{100}{5} = 2975,77$$

$$\underline{15868,62} \quad \text{R}$$

$$26) 131 \frac{1}{2} - 100 = 31 \frac{1}{2} \quad 100 \times 280 \times 9 = 252,00$$

$$280 - x \quad 1000 \quad \frac{252,00}{8,46} = 30 \text{ kassar}$$

$$34: 100 - 12 \frac{8}{21} = 87 \frac{13}{21} \quad 21 \times 264 \times \frac{1040}{100} = 5664$$

$$5040 - x \quad 21 \times 100 = 2100$$

$$x = \frac{21 \times 1416}{100} = 29736 = 594720$$

87) $100 - 112 \frac{1}{2} \cdot x = \frac{100 \times 2}{9} = \frac{800}{9} = 88 \frac{8}{9}$

$\frac{100}{100} = 8 \frac{80}{9}$
 $\frac{80}{100} = x$
 $\frac{80 \times 100}{100 \times 80} = \frac{80 \times 100}{9 \times 80} = 11 \frac{1}{9}$

fler 87) $8 \frac{7}{8}$

94 Lami útkoma 8 R
 96 Lami útkoma 80 litra
 91 ————— 20 og 25 pl R
 93 ————— 45 R

83) $22 \mid 232 \mid 24 \cdot 24 - 10 \frac{2}{3} \cdot x = \frac{43 \times 2}{4 \times 24} = 5 \frac{5}{8}$

84) $872 \mid 928 \mid 52 \cdot 52 - 20 \cdot x = \frac{26 \times 28}{17} = 28$

85) $8,6168 \mid 8,64 \mid 0,032 \cdot x = 3 \frac{1}{2} \cdot 600 - 35$
 $8,58 \mid 0,0232$
 $600 - 3 \frac{1}{2} \cdot x = \frac{11 \times 28}{232} = 14 \frac{1}{2}$
 $232 - x \cdot 1 - 2 \times 600$
 $10 \frac{1}{2} \cdot 23$

$$378 \frac{77136}{9.12} = \frac{57.09367}{8.123} = 7.6 \times 0.938125$$

$$\frac{77136}{9.12} = \frac{78.5709367}{1.8 \times 123}$$

317) Dail 401.5 x 37.78 með stærsta sam. mál þyrst 10439 og 23287

$$10439 \overline{) 23287} \begin{array}{r} 2 \\ \underline{20878} \\ 2409 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2409 \overline{) 10439} \begin{array}{r} 4 \\ \underline{9636} \\ 803 \end{array} \\ 803 \overline{) 2409} \begin{array}{r} 3 \\ \underline{2409} \\ 0 \end{array} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37.78 \\ 401.5 \\ \hline 78890 \\ 3878 \\ \hline 13112 \\ 1357.878 \end{array} ; = 18.89$$

329) $10.3 + 5.77.7 + \sqrt{2.5} \div 4.2 \div 3 \frac{15}{16} =$
 $4.75 \div 2.5 \div 0.76355 + \frac{9}{32}$

$$\frac{7}{25} = 0.28; \begin{array}{r} 103 \\ 5777 \\ \underline{0280} \\ 6081 \end{array}$$

$$\frac{1.081}{4.2} = 10.281$$

$$\frac{35}{16} = 0.3125$$

$$\frac{10.2810}{0.3125} = 19685$$

$$\frac{2.5}{2} = 2.5; \frac{4.75}{12.5} = 2.20$$

$$\frac{2.2}{0.76355} = 1.43645$$

$$\frac{9}{32} = 0.28125; \frac{1.43645}{0.28125} = 1.75520$$

$$\frac{9.96850}{1.75520} = 8$$

$$337) \frac{5}{2} \cdot 2,028$$

$$1\frac{1}{2} = 0,8333; 0,8333 \cdot 2,028 = 1,689822 = 1,69$$

$$332) 73 \times 5,525 = 2975 \frac{7,525}{19}$$

$$333) 2\frac{2}{3} \times 0,126 = 0,27$$

$$334) 3\frac{2}{3} \times 1,4 = 0,08443428$$

$$335) \frac{9}{11} \times 0,0422 = 0,03453$$

$$344) \frac{2,37 \times 5\frac{1}{2} + 6\frac{2}{3} \times 3,101}{4\frac{2}{3} \times 0,004} = 0,14501$$

$$5\frac{1}{2} = 5,5; 2,37 \times 5,5 = 13,035; 6\frac{2}{3} = 6,6667; 6,6667 \times 3,101 = 20,67333; 13,035 + 20,67333 = 33,70833; 33,70833 \div 0,004 = 8427,0825; 4\frac{2}{3} = 4,6667; 0,004 \times 4,6667 = 0,018668; 33,70833 \div 0,018668 = 1806,15$$

352) Þegar 4 krúkkur fylltar með smjöri vegta 39,06 kg og hver krúkkan tóm kostar vegtar 2,015, hve mjúkið smjör er í hverri krúkku?
 $2,015 \times 4 = 8,06; 39,06 \div 8,06 = 4,84 = 4,84 \text{ kg}$

Bládnene Öpgaver □

1) Þegar 1 kg kostar 15 $\frac{1}{2}$ aur, hve mikið kostar þá 12 kg?
 $\frac{31,12}{2} = 1,86 \text{ kr}$

2) Þegar 1 m kostar 18 $\frac{2}{3}$ aur, hve mikið kostar þá 30 m?
 $\frac{93,75}{2} = 46,875 \text{ kr}$

3) Þve mikið kostar 14 hl þegar 1 hl kostar 0,98?
 $\frac{0,98 \times 14}{1} = 13,72 \text{ kr}$

4) Þegar 1 kg kostar 0,85 kr, hve mikið kostar þá $\frac{2}{3}$ kg, 0,8 kg, 10 kg?
 $\frac{0,85 \times 2}{3} = 0,5667 \text{ kr}; 0,85 \times 0,8 = 0,68 \text{ kr}; 0,85 \times 10 = 8,50 \text{ kr}$

7) $2\frac{3}{4}$ m kostar 0,99 kr. Þve mikið kostar $12\frac{1}{2}$ m?
 $\frac{0,99 \times 12,5}{11} = 1,125 \text{ kr}; 1,125 \times 12,5 = 14,0625 \text{ kr}$

8) Þve mikið er borgað fyrir 1 hl þegar fyrir 2 $\frac{2}{3}$ er borgað 5 með 76 aur, Þve mikið fyrir 10 $\frac{1}{2}$ hl,
 $\frac{76 \times 5}{12} = 31,67 \text{ aur}; 31,67 \times 10,5 = 332,535 \text{ aur}$

9) A 2 $\frac{1}{4}$ deglig vinnast 18 kr, e mikið á 7 $\frac{1}{2}$ A 3 vik?
 $\frac{18 \times 7,5}{4} = 33,75 \text{ kr}; \frac{15 \times 8}{2} = 60 \text{ kr}; \frac{7 \times 18 \times 4}{4} = 126 \text{ kr}$

10) 2 $\frac{1}{5}$ m erum kappun korta 48 kr. Þve mikid kostar einn.
 $\frac{2}{5} = 10$
 $\frac{5 \cdot 48}{2}$

11) $\frac{3}{5}$ eru 15'000 ~~10000~~ ~~10000~~ ~~10000~~ = 10000 + 4000 = 25'000
 $\frac{3}{5} \times$

12) Ur seinkar sér 2 $\frac{3}{4}$ min í solaskring, þve mikid seinka
 þat sér frá kl 6 $\frac{1}{2}$ um morgunin til 6 $\frac{1}{2}$ um kveldid? Þve
 mikid seinkar þat sér. April þegar þat er ekkilagat.
 2 kgjöra 2 $\frac{3}{4}$ min. $\frac{11 \times 12}{4} = \frac{11}{8} = \frac{13}{8}$; $\frac{11 \times 10}{2} = \frac{765}{2} = 82 \frac{1}{2}$
 12h — x — |
 30h — x —

13) Þegar eg geng 2 $\frac{1}{2}$ km á $\frac{1}{2}$ kl; hve langt geng eg þá á 8 $\frac{1}{2}$
 kljöra 2 $\frac{1}{2}$ km $\frac{1}{2} \times 44 \times 2 = 44 = 44$ km
 8 $\frac{1}{2}$ — x — $\frac{1}{2} \times 7 \times 1 = \frac{7}{2}$

16) 16 menn geta lokið verk í 10 dögum. Þve lengi verða
 1 maður með þat? Þve lengi verða 8 menn?
 16 menn gjöra verk í 10 dögum $\frac{16 \times 10}{1} = 160$; $\frac{2 \cdot 10}{8} = 20$
 1 — x — ~~1~~
 8 — x —

20) Af 84 l vin var $\frac{5}{14}$ fyrir og afgangurinn á 2,10
 hve kostadi allt samman.
 30 kosta 05. $\frac{8 \cdot 48}{24} \cdot 210 = 183,40 + 65 = 178,40$
 $\frac{5}{14}$ — x —

21) Þegar $\frac{3}{8}$ l. korta 0,39 kr hve mikid kostar þá 3 l. $\frac{3}{8}$ hl?
 $\frac{3}{8}$ kosta 0,39. $0,39 \times 3 \times 8 = 3,12$ kr; $\frac{3 \times 1 \times 8}{1 \times 3} = 1,04$ kr
 3l — x — $\frac{1}{3}$
 7l — x — $\frac{7}{5} \times 0,39$
 $\frac{3}{8}$ hl — x — 2

22) Þve mikid kostar $\frac{7}{5}$ kg, þegar 4 kg kost 2 kr
 4 — 2. $\frac{7 \times 2}{5} = 0,40$
 $\frac{7}{5}$ — x — 5×4

24) Umbludis og innihald vigta 200 kg. Þve mikid
 vigtar innihaldið támt ef umbludinar þegar eru
 $\frac{1}{20}$ af öllu. Þve mikid kostadi varan ef seld á
 hvent netto kg kostar 0,40 kr?
 $\frac{1}{20} \times \frac{10}{20} = 270 \times 0,40 = 76$ kr

27) Uppspretta latur frá sér 0,1 l af vöru í hverri sek.
 Þve mikid vatn kemur í 1 min. 1 klína ~ 100 klíttar
 1 sek — 0,1 l. $0,1 \times 60 = 6$ l; $0,1 \times 3600 = 360$ l; $0,1 \times 360000 =$
 60 — x —
 3600 — x — 36000
 360000 — x —

29) Á 15:00 kr á t að þá $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$ og af þri sem þá er eftir þar
 28 kr. Hitt er látið í gamslu, hve er þat mikid?
 $\frac{1}{3} + \frac{1}{6} = \frac{1}{2} = 750$; $\frac{750}{2} = 300$; $\frac{8}{5} = 450$ kr

37) Hvat kostar $2\frac{1}{4}$ t, ef hver t. kostar 6,12 kr?
 1t — 6,12 kr $\frac{1,43}{51} \times 9 = 11,87$ kr 13,77
 $2\frac{1}{4}$ — x — $\frac{4 \times 11,87}{4 \times 1} = 11,87$

33) $3\frac{1}{3}$ kg kafi kosta, þve mikil kosta 10 kg ≈ 1 kg $\approx \frac{1}{3}$ kg
 $3\frac{1}{3}$ kg — 2,80 kr $\frac{2,80}{3} \times 3 = 2,80$ kr; $\frac{0,28}{3} \times 3 = 0,28$
 10 — x — $\frac{0,28}{4 \times 100} \times 3 = \frac{84}{4} = 21 = 0,21$ kr
 $\frac{1}{3}$ — x — $\frac{0,28}{4 \times 100} \times 3 = 0,21$ kr

40) Leikkur sem með innihaldi rígrar 44,8 kg hefur innihaldi
 sem rígrar 4,6 kg. Finn verd innihaldsins þegar þáttur selt á 1,80 kr/kg
 $44,8 \div 4,6 = 9,76$; $9,76 \times 1,80 = 17,57$ kr

45) $2\frac{1}{2}$ m kosta 24,20. Þve mikil kosta $6\frac{1}{2}$ m?
 $2\frac{1}{2}$ m — 24,20 kr $\frac{24,20}{2,5} \times 6,5 = 62,84$ kr
 $6\frac{1}{2}$ — x — $\frac{24,20}{2,5} \times 6,5 = 62,84$

48) Fyrir 100 kr; er hægt að kaupa 15 kassa af veldi
 hve margu kassa er hægt að fá fyrir 60 kr?
 100 kr — 15 kassa $\frac{100}{15} = 6,67$
 60 — x — $\frac{60}{6,67} = 9$

50) Þve lengi verður 1 matur að vinna verk sem 8 menn
 vinna á 6 d. Þve lengi verða 12 menn með sama verk
 8 menn — 6 d. $\frac{8 \times 6}{12} = 4$ d.
 1 — x — $\frac{8 \times 6}{12} = 4$
 12 — x — $\frac{8 \times 6}{12} = 4$

51) Ef 3 menn vinna sér 8 tíma 12 Okt, þve mikil fá 12 menn
 ef þeir vinna 10 tíma?
 24m — 12 Okt, $\frac{12 \times 10}{3} = 40$
 120 — x — $\frac{40 \times 10}{12} = 33,33$

53) Ef hægt er að fá fyrir 4,50 kr $2\frac{1}{4}$ kg smeyri; hvarð þar
 matur mikil fyrir 12,5 kr?
 4,50 kr — $2\frac{1}{4}$ kg $\frac{4,50}{2,5} \times 12,5 = 22,5$ kg
 12,5 — x — $\frac{4,50}{2,5} \times 12,5 = 22,5$

55) Ef 6 hestar fá í 8 daga 1,92 hl hafra. Þve mikil hafra
 þurfa þá 10 hestar 14 daga?
 6 hest — 8 d — 1,92 hl $\frac{1,92 \times 8 \times 6}{10 \times 14} = 0,64$ hl
 10 — 14 — x — $\frac{1,92 \times 8 \times 6}{10 \times 14} = 0,64$

57) 11 tylltir af hnappum kosta 3,96 kr. Þve mikil kosta $1\frac{1}{4}$ tylltir?
 11t — 3,96 kr. $\frac{3,96}{11} \times 1,25 = 0,45$ kr
 $1\frac{1}{4}$ — x — $\frac{3,96}{11} \times 1,25 = 0,45$

60) Þ kartoflum eru 75% vatni (75 kg í hvegi 100 kg)
 Þve mörg kg fimmasta af vatni í 132 kg af kartoflum?
 Þve mykilla hluti þyngdarrinnar er vatni?
 100 kg — 75 kg. $\frac{75}{100} \times 132 = 99$ kg
 132 — x — $\frac{75}{100} \times 132 = 99$

61) Ef 1 kg kostar $45\frac{3}{5}$ au; þve mikil kosta þá 35 kg?
 1 kg — $45\frac{3}{5}$ au. $\frac{228 \times 35}{5} = 15,96$ kr
 35 — x — $\frac{228 \times 35}{5} = 15,96$

66) Þve mikil 1-brand er rígrar $3\frac{3}{4}$ kg; ef 1 kg brand kosta $1\frac{1}{4}$
 1 kg — $74\frac{2}{5}$ kr. $\frac{74 \times 3}{5} = 44,4$ au
 $3\frac{3}{4}$ — x — $\frac{74 \times 3}{5} = 44,4$

74) 2,25 kg smir kosta 5,40 kr. hvort kosta þá 10,5 kg?
 2,25 kg — 5,40 kr. $\frac{5,40}{2,25} \times 10,5 = 25,20$ kr
 10,5 — — — — — x — — — — —

75) Ef ég þrengi fyrir 1,30 kr $\frac{1}{2}$ kg kaffi, hvað miðað þá er þá
 fyrir 13,65 kr $\frac{21}{273}$
 1,30 kr — $\frac{1}{2}$ kg $\frac{1 \times 13,65}{1} = 13,65$ kg $\frac{5 \frac{1}{4}}{1}$ kg
 13,65 — — — — — x — — — — — $\frac{1,30}{13,65} \times 62$

77) Finn verðið á 27m $3\frac{1}{2}$ dm; ef 1m $3\frac{1}{2}$ dm kosta 3,96 kr?
 13 $\frac{1}{2}$ dm — 3,96 kr, $\frac{27 \times 3,96}{13,5} = 78,24$ kr
 27 $3\frac{1}{2}$ — — — — — x — — — — — $\frac{27 \times 3,96}{13,5}$

81) Þú marga vagna af gylti hefur þú keyrt fyrir þú; ef hann
 þér 73,75 kr samtals; eða 2 kr 10 $\frac{1}{4}$ au fyrir vagninn?
 10 $\frac{1}{4}$ au — 1 vagn $\frac{1 \times 73,75}{10} = 7,375$ = 35 vagnu
 73,75 — — — — — x — — — — — $\frac{73,75}{10}$

78) Fyrir 12 kr 24 au er hegt að fá 6 gr. $7\frac{1}{2}$ t. af penningum. Þú
 marga er hegt að fá 26 $\frac{2}{3}$ au?
 12 24 au — 76 $\frac{1}{2}$ t. $\frac{24 \times 76,5}{12} = 153$ t $13 \frac{1}{3}$ t
 26 $\frac{2}{3}$ — — — — — x — — — — — $\frac{24 \times 76,5}{12}$

99) kaupmáttur selur 14 $\frac{3}{4}$ t af hrifum á 248,50 kr; og hann
 greiddi á þeim 25,48? Hvat hefur hann keypt?
 248,50 $223,02 \times \frac{1}{4} = 55,75$ 1,26 kr
 25,48
 223,02 ;

103) $4\frac{7}{8}$ | 108) $91 \frac{14}{18} m^3$ | 111) 20 epli | 117) 2 $1\frac{1}{5}$ á hverju sek
 123) Þú miklu tapar gjóta salu við að selja blóm á 152,5 kg
 af blómum fyrir 84,40 kr. þú er hann hefur borgað fyrir 12 $\frac{1}{2}$
 kg 7 $\frac{1}{4}$ skv? $X = \frac{152,5 \times 7,75}{84,40} = 13,155 = 9,15$ skv
 12 $\frac{1}{2}$ kg — 7,75 kr, $\frac{152,5 \times 7,75}{84,40} = 13,155$; $\frac{84,40}{9,15} = 9,15$ skv
 152,5 — — — — — x — — — — — $\frac{152,5 \times 7,75}{84,40}$

124) É fékk $\frac{2}{3}$ af 216 blómum og É fékk $\frac{1}{3}$ af þeim sem eftir var,
 hvað voru mér blóm?
 $\frac{2}{3}$ af 216 $\frac{216 \times 2}{3} = 144$ $\frac{1}{3}$ af 72 = 20 bl; 5-2 bl
 $\frac{144}{72} = 2$

127) Þrangari kaupir 107,875 kg af osti á 1,12 kr hvert kg.
 Þú miklu dertur hann að kaupna selja 1 kg; ef hann vill
 greiða á öllu 17,26 kr?
 107,875 gjöra — 138,08 kr, $\frac{138,08}{1,12} = 123,28$
 1 — — — — — x — — — — — $\frac{138,08}{1,12}$

128) 6 mil hafði á einu árisafnati sév 2,40 á hverjum
 mánuði. Fyrir $\frac{1}{2}$ af penningum heyrði hann 10 sk. og
 fyrir það sem eftir var heyrði hann 10 sk. hver
 sk. Þú miklu skortaði hver sk og þú marga skv
 gat hann keypt?
 240 kr $\times 12 = 28,80$; $\frac{28,80}{5} = 5,76$; $24 : 10 = 2,40$; $28,80 : 2,40 = 12$
 24 = 4,80; $\frac{4,80}{1} + 4,80 = 9,60 = 3$

129) Af stykki af lerefti er sem er að lengd 225 m 76% skemt og verður að selja það á 50 m en hitt á 75 m. Hver mikild kostur ált stykkid?

100 — 16
 225 — x
 $\frac{16 \cdot 225}{100} = 36$; $36 \times 20 = 18$ kr. $225 \div 36 = 18\%$
 189×75 ; $141,75$ kr. 18 kr. $= 159,75$ kr.

135) Þrjú mikild for A. þegar hann og B. eiga skifta á milli sín 7121,92 kr þannig að A. geti að fá 62,50 kr af hverju hundrati og B. afganginn

100 — 62,50
 7121,92 — x
 $\frac{62,50 \cdot 7121,92}{100} = 4451,20$ kr; $7121,92 \div 4451,20$
 $2670,82$

136) Þrjú mikild er eign manns af $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{5}$ partunnar eru 70707 kr.

$\frac{1}{2} + \frac{1}{5} = \frac{7}{10}$; $\frac{7}{10} — 70707$ kr. $70707 \times 3 \times \frac{10}{7} = 30303,70707$
 $\frac{3}{10} — x$ — 10×71 $\frac{130303}{101010}$

137) Þrjú mikild er í dörðum 45-sterlingspund og 76 skillingar af hussin er 77,90 kr.

1st — 77,90 kr. $\frac{77,90 \cdot 79}{100} = 89,49$ — $182,82$
 $75 \frac{4}{5} — x$ — $\frac{59}{100}$

141) Ef reiknað er að, að þunfi $3 \frac{3}{10}$ m lerefti á 1 skylvu og 0,90 kr kosti að samna hana, hve mikinn laagnað getur maður þá haft af þunfi að kaupa sér lereft fyrir 0,75 kr m. þ. 1 skylvu og svo að láta samna þar, stöðin fyrir að kaupa þar á 3,71 kr.

1 sk — $3 \frac{3}{10}$ m. $\frac{33 \times 12}{10} = 198 = 39 \frac{3}{5}$. $39 \frac{3}{5} \times 0,75 = 29,25$ kr
 $22 — x$ — $\frac{10 \times 1}{1}$ $0,90 + 12 = 10,70$ kr
 $45,00$
 $10,50$
 $45,00$
 $45,00$

153) Fyrir 320 l mjólk og 45 l flauter sendir laundi einn reikning upp á 74,91 kr. Þrjú mikild hefur hann selt 1 l af flautum ef hann fyrir 12 mjólk hefur tekið 12 $\frac{3}{4}$ au.

1 l mjólk kostar $12 \frac{3}{4}$ au. $x = \frac{57 \times 320}{4} = 40,80$ kr, $74,91 - 40,80 = 34,11$
 320 — — — — — x au. $\frac{34,11}{320} = 0,1066$
 45 l flauter kosta 34,11 kr. $x = \frac{34,11}{45} = 0,758$
 1 — — — — — x — 1

165) Vél sem er látin sinna $13 \frac{1}{2}$ t. í solarhring og 12 t. kolum fyrir 15,60 kr. Þrjú mikild þarf að borga fyrir vél í velina frá 35 fyrir 35 solarhring.

12 t — 15,60 kr. $x = \frac{15,60 \times 27}{2 \times 12} = 17,50$
 $13 \frac{1}{2} — x$ — 1
 1 solarhringur — 17,50 kr. $17,50 \times 35 = 612,50$ kr
 35 — — — — — x — 1

185) Fyrir 20 $\frac{3}{4}$ m lereft borgar kona ein 21,58 kr og fyrir stykki af bomullarefni sem hver meter var 39 aurum odyrari 11,58 kr. Þrjú marga m. af bomullarefni fela hún.

20 $\frac{3}{4}$ m — 21,58 kr. $x = \frac{21,58 \times 4}{3} = 7,04$; $7,04 \times 0,35 = 2,464$
 1 — — — — — x $\frac{0,33}{1}$ $\frac{2,464}{0,33} = 7,466$
 11,58 — — — — — x — 1 $\frac{0,70}{0,17} = 4,117$
 $0,12$
 $0,17$
 $0,12$
 $16 \frac{1}{2}$ m

186) Húsasmiður vann með 5-veimnum 18 daga. Því mikil vinnublaun fékk húsasmiðurinn þegar hann fékk fyrir vinnu sína 6,50 á dag og sveinu 2 $\frac{1}{2}$ kr minna.

6,50   4,25   21,25   1 dagur — 27,50 kr.   27,85 = 48
 $\frac{2,25}{4,25}$; $\frac{21,25}{27,25}$ | $\frac{6,50}{27,75}$ 48 ———— x ———— 27,85
 122,00
 1770,00
 1332,00

188) Mylkurssali kaupir í Maí 900 l af satru mjólk á 11 $\frac{1}{4}$ áura litinum. Hver mörkun litrum af vatni blandar hann saman við mjólkina þegar hann gæddi á hann 30,75 kr og seldi þó 1 l elku meira en 13 áura l.

1 l — 11 $\frac{1}{4}$ áur. $\frac{417}{4} \cdot 900 = 105,75$ kr.   117,00 · 30,75
 900 — x — 1 $\frac{225}{4}$ 105,75   105,75   11,22
 7 l — 13 áur. 900 * 13 = 117 kr. $\frac{11,22}{13} = 110$
 900 — x — 1

189) Maturinn fær borgatöð fyrir vinnu sína, ef hann vinnur 9 tíma á dag, 18,72 kr fyrir vikuna. Því mikil fær hann fyrir $\frac{1}{4}$ úr arfi þef hann vinnur 1 $\frac{1}{4}$ tíma lengur daglega.

~~18,72 kr · x = 18,72 · 1 = 18,72 = 0,34 $\frac{2}{3}$ áur~~
 1 — x — 1 $\frac{18,72}{21,28} = \frac{54}{53}$
 9 $\frac{1}{4}$ — 18,72 áur. $18,72 \times \frac{54}{53} = 277,16$
 10 $\frac{1}{4}$ — x — 1 $\frac{54}{53}$

202) Ef vara kostar öll 102,72 kr þá mörk by eru þá í henni. Þegar á sem kaupir 5 $\frac{1}{2}$ lör gur 1,64 áura en 13 sem kaupir 5 $\frac{1}{2}$ ÷ 7 $\frac{2}{5}$ = $\frac{49}{60}$; 71 kg kosta 1,64 · 16 = 42,8

x ——— 102,72,)   42 $\frac{4}{5}$ kg

218) K var sendur til levarins til að kaupa 6 $\frac{1}{2}$ lök af pappir og 1 penningu, en í lestinu tapaði hann $\frac{3}{10}$ af penningum, og hann átti eftir þá búið var að borga pappirinn á 48 áur lokinu 38 áur. Því mikla peninga fór hann með.

1. lök — 48 áur. $\frac{78 \cdot 13}{24} = 3,12$ áur. $\frac{3,12}{1,038} + \frac{7}{10} = 3,50$ kr. $\frac{3,50 \cdot 90}{57,60} = 5,00$ kr
 6 $\frac{1}{2}$ — x — 1   2. $\frac{3,50}{57,60}$ x   5,00 kr

226) Því mörka daga verða 5 menn með verk sem 6 menn gjöra á 40 dögum?

6 menn — 40 dögum. $\frac{6}{x} \times 40 = 48$
 5 — x — 1

227) 4 menn ljúka við verk í 11 $\frac{1}{4}$ dögum. Hver mörki menn verða að vinna það af það á að gjöra það á 5 dög.

11 $\frac{1}{4}$ d — 4 m. $\frac{4 \times 44}{5} = 9$
 5 — x — 1 $\frac{4 \times 44}{5}$

228) Ef kona ein drekkur 3 bolla þef kaffi á dag dugur henni 7 kg af kaffi 54 d; en ef hún drekkur 1 $\frac{1}{2}$ l meira á dag hafa

3 l — 54 d. $\frac{3 \times 54}{4} = 36$
 4 $\frac{1}{2}$ — x — 1 $\frac{3 \times 54}{4}$

229) Af branddeigi átti að baka 25 brand hvert $5\frac{1}{4}$, en bakarveitur bakast hvert á $\frac{1}{4}$ kg, hve mæng vöru þess

$$5\frac{1}{4} \text{ kg} \text{ --- } 25 \text{ b.} \cdot x = \frac{2 \times 25 \times 4}{1} = 1057$$

$$1\frac{1}{4} \text{ --- } x \text{ ---}$$

223) Því gæmi nokkurn er hegt að refa 15,2 m af dök sem er 120 m í breidd. Þve marga metra er hegt að refa úr sama gæmi af breiddin á út vera

$$95 \text{ dm} \text{ --- } 15,2 \text{ m} \cdot x = \frac{2108}{105 \times 15,2} = 16,8 \text{ m}$$

$$95 \text{ --- } x \text{ ---}$$

234) Þriggi nokkurn sva ristis handa 16000 manna á $3\frac{4}{5}$ mánaðar, hve lengi daga er það ~~240~~ handa 24000 mánaðar

$$16000 \text{ m} \text{ --- } 3\frac{4}{5} \text{ mán.} \cdot x = \frac{24000 \times 2\frac{1}{5}}{16000 \times 1} = 76$$

$$24000 \text{ --- } x \text{ ---}$$

223) A fær lánatar hjá A 934,60 kr í 80 daga, hversu lengi á þá A að lánar B 2336,50 kr til þess að veitir standist á endum?

$$934,60 \text{ kr} \text{ --- } 80 \text{ daga} \cdot x = \frac{934,60 \times 80}{2336,50} = 32 \text{ dagar}$$

$$2336,50 \text{ --- } x \text{ ---}$$

238) Ég hef skifti lúkum mínum í 7 hollar og eru þá 42 í hverri; hve margar bókur verða að vera í hverri hollar ef ég tek 1 þerra til annars?

$$7 \text{ h} \text{ --- } 42 \text{ b.} \cdot x = \frac{7 \times 42}{1} = 49$$

$$6 \text{ --- } x \text{ ---}$$

240) Éf ég nota 3,25 kr daglega, get ég lifað í 36 daga á þessum eg vinn mér inn í mánuð. Þve lengi get ég lifað af sömu upphæð ef 15 sinnum meira daglega?

$$\frac{3,25 \times 36}{13,90} = 3,90 \text{ kr} \text{ --- } 36 \text{ d.} \cdot x = \frac{36 \times 3,25}{13,90} = 30 \text{ daga}$$

$$13,90 \text{ --- } x \text{ ---}$$

243) Éf 4 menn í $12\frac{1}{2}$ dag vinna sér inn 186 kr, hve mikið vinna þá 13 menn sér í $11\frac{1}{4}$ dag

4 menn í $12\frac{1}{2}$ dag fá 186 kr $x = \frac{186 \times 13 \times 4 \times 4}{4 \times 11 \times 2 \times 2} = 10881 = 544,05$

13 --- $11\frac{1}{4}$ --- x ---

246) Þrisasmíður hefir 3 sveina í vinnu í 12 daga og verður fyrir það að borga þeim 286,20 kr. Þve marga sveina verða þessir sami náður í vinnu, ef þessir sem þá hin sömnu daglauna kafa til samans 6010,20 kr í 28 d?

3 sveinar fá í 12 daga 286,20 kr. $x = \frac{3 \times 12 \times 286,20}{28} = 27$

x --- 28 --- 6010,20 ---

247) 25 menn í 8 daga með $10\frac{1}{2}$ tíma vinna á dag geta 5040 kr, hve margar krónur fá þá 30 menn í 12 daga ef þeir vinna 10³ á dag. Þve mikið fær hver vinnu maður þann tíma

25 menn í 48 daga þeim vinna $10\frac{1}{2}$ á dag fá 5040 kr

30 --- 12 --- $10\frac{3}{4}$ --- x ---

$$x = \frac{5040 \times 30 \times 4 \times 4 \times 2}{25 \times 48 \times 4 \times 2} = 5418,40$$

$$25 \times 48 \times 4 \times 2$$

Procenta-æðningur

1) The mikid er 5% proc. af 800 kr.
 $\frac{5}{100} \times 800 = 40$ kr R samt 40 kr R.R

2) The mikid er $7\frac{1}{2}\%$ of 600 hl.
 $7\frac{1}{2}\%$ af 600 = $\frac{7.5 \times 600}{100} = 45$ R

3) Finn 4% af 500 kr, 6% af 900 kr, 12% af 1000 kr.
 $4 \times \frac{500}{100} = 20$; $6 \times \frac{900}{100} = 54$; $12 \times \frac{1000}{100} = 120$; R

4) 2% of 600 m, $3\frac{1}{3}\%$ of 900 m, 27% of 400 m;
 $2 \times \frac{600}{100} = 12$ m; $3\frac{1}{3} \times \frac{900}{100} = 33$; $27 \times \frac{400}{100} = 108$;

5) Af 200 skólabörnum voru 60% drengir og hitt voru stúlkur.
 The margir drengirn og hvar margir stúlkur?
 $60 \times \frac{200}{100} = 120$; 280 st R

6) Í Hafnarborg eru 8000 menn. Af þeim er 25% yfir 60 ára aldri.
 $25 \times \frac{8000}{100} = 2000$ yfir 60 ára R

7) Af 800 m er selt 6%. The mikid er selt; og hvar mikid er eftir?
 $6 \times \frac{800}{100} = 48$; 752 R

8) Útgerðin var keyptur fyrir 750 og seldur með 10% græði. Finn græðan og eðlaendur.
 $10 \times \frac{750}{100} = 75$; $75 \times 750 = 825$ R